

IV. ARAŞTIRMA DEKANLIKLARI ÇALIŞTAYI

19-20 Kasım 2025

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Troia Kültür Merkezi

IV. Araştırma Dekanlıkları alıştayı
19-20 Kasım 2025

Ev Sahibi Kurum

anakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Katılımcı Kurumlar

T.C. Dışışleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı

anakkale Valiliği

TÜBİTAK ARDEB

TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (MAM)

TÜBİTAK TEYDEB

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB)

Türkiye Ulusal Ajansı

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Dokuz Eylül Üniversitesi Teknopark

İstanbul Teknik Üniversitesi TTO

Katılımcı niversiteler

Abdullah Gül Üniversitesi

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Aksaray Üniversitesi

Aksaray Teknopark (niversite değil ancak dosyada kurum olarak yer aldığı için listeye dahil edilmedi)

Altınbaş Üniversitesi

Anadolu Üniversitesi

Ankara Üniversitesi

Bahçeşehir Üniversitesi

Bursa Teknik Üniversitesi

Dokuz Eylül Üniversitesi

Düzce Üniversitesi

Erciyes Üniversitesi

Fırat Üniversitesi

Gebze Teknik Üniversitesi

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Harran Üniversitesi
İstanbul Teknik Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
İzmir Demokrasi Üniversitesi
Karabük Üniversitesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Kırklareli Üniversitesi
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi
Konya Teknik Üniversitesi
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Mersin Üniversitesi
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Selçuk Üniversitesi
Sinop Üniversitesi
Trakya Üniversitesi
Tunceli Munzur Üniversitesi
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Yıldız Teknik Üniversitesi

Özel Sektör

Kale Grubu

Kasım 2025, Çanakkale

Sunuş

IV. Araştırma Dekanlıkları (ARDEK) Çalıştayı, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ev sahipliğinde 19–20 Kasım 2025 tarihlerinde Troia Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Çalıştay, Türkiye'de araştırma yönetimi alanında kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, ARDEK yapılanmalarının stratejik rolünün geliştirilmesi, üniversiteler arası iş birliği mekanizmalarının artırılması ve ulusal–uluslararası proje ekosistemine daha etkin katılım sağlanmasına yönelik ortak bir vizyon oluşturmayı amaçlamıştır.

Türkiye'nin farklı bölgelerinden çok sayıda üniversitenin rektörleri, rektör yardımcıları, araştırma dekanları, araştırma koordinatörleri, teknoloji transfer ofisi temsilcileri ile TÜBİTAK, TÜSEB, TAGEM, Türkiye Ulusal Ajansı ve özel sektör temsilcilerinin katılım sağladığı çalıştay, araştırma yönetimi alanında ulusal ölçekte önemli bir buluşma zemini oluşturmuştur. Bu yönüyle etkinlik, yükseköğretim kurumlarının araştırma kapasitesini artırmaya yönelik ortak aklın üretildiği stratejik bir platform niteliği taşımaktadır.

İki gün süren çalıştay kapsamında gerçekleştirilen oturumlarda;

- Türkiye'de araştırma ekosisteminin mevcut durumu ve geleceği,
- Araştırma dekanlıklarının kurumsal yapılanmadaki yeri ve işlevi,
- Ulusal ve uluslararası fon mekanizmalarına erişim süreçleri,
- Üniversite–sanayi iş birliğinin geliştirilmesine yönelik modeller,
- ARDEK'ler arası iş birliği, mentorluk ve ortak proje geliştirme imkanları ele alınmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda, üniversitelerde araştırma yönetiminin daha kurumsal ve sistematik bir yapıya kavuşturulması, proje geliştirme kültürünün yaygınlaştırılması, uluslararası iş birliklerinin artırılması ve araştırma destek birimlerinin etkinliğinin güçlendirilmesi konularında ortak bir yaklaşım olduğu görülmüştür. Ayrıca ARDEK'ler arasında sürdürülebilir bir iletişim ağı kurulmasının, bilgi ve deneyim paylaşımının artırılmasının ve ortak proje geliştirme kapasitesinin güçlendirilmesinin önemli bir ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır.

Çalıştay;

- Türkiye genelinde ARDEK modelinin güçlendirilmesine,
- Üniversiteler arası iş birliği ağlarının geliştirilmesine,
- Ortak proje üretme kültürünün yaygınlaştırılmasına,
- Türkiye'de araştırma ekosisteminin geleceğine,

yönelik önemli konulara vurgu yapmış ve politika geliştirme süreçlerine katkı sağlayacak bir zemin oluşturmuştur.

1. Giriş

Son yıllarda yükseköğretim kurumlarında araştırma odaklı üniversite anlayışının güçlenmesiyle birlikte, araştırma süreçlerinin planlanması, yönetilmesi ve stratejik olarak yönlendirilmesi amacıyla “Araştırma Dekanlıkları (ARDEK)” yapılanmaları giderek yaygınlaşmaktadır. ARDEK’ler; üniversitelerde araştırma politikalarının geliştirilmesi, proje üretim kapasitesinin artırılması, ulusal ve uluslararası fonlara erişimin desteklenmesi, disiplinlerarası iş birliklerinin teşvik edilmesi ve araştırma performansının kurumsal düzeyde yönetilmesi gibi kritik işlevler üstlenmektedir. Bu yönüyle araştırma dekanlıkları, üniversitelerin bilimsel üretim gücünü artıran stratejik bir yönetim modeli olarak öne çıkmaktadır.

Türkiye’de araştırma yönetimi alanında kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, üniversiteler arasında deneyim paylaşımının artırılması ve ortak bir araştırma kültürünün oluşturulması amacıyla Araştırma Dekanlıkları Çalıştayları düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Bu çalıştaylar, farklı üniversitelerde görev yapan araştırma dekanları, koordinatörler ve ilgili paydaşların bir araya gelerek mevcut uygulamaları değerlendirdiği, iyi uygulama örneklerini paylaştığı ve ortak stratejik yönelimler geliştirdiği önemli platformlar haline gelmiştir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen çalıştayların ilki Ankara Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenmiş ve araştırma dekanlıkları arasında kurumsal iletişimin temellerinin atılmasına katkı sağlamıştır. Bu ilk buluşma, araştırma yönetimi alanında ortak bir platform oluşturulması açısından önemli bir başlangıç noktası olmuştur.

II. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı, 1 Aralık 2023 tarihinde Erciyes Üniversitesi ev sahipliğinde Kayseri’de gerçekleştirilmiş; araştırma ve geliştirme faaliyetleri, veri yönetimi, üniversite–sanayi iş birliği ve ulusal/uluslararası proje yönetimi süreçlerine ilişkin kurumsal deneyimler paylaşılmıştır. Bu çalıştay, araştırma dekanlıkları arasında koordinasyonun güçlendirilmesi açısından önemli bir adım olmuştur.

III. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı ise 13 Ekim 2024 tarihinde Düzce Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmiş; araştırma yönetimi uygulamalarının kurumsallaşması, proje geliştirme süreçlerinin güçlendirilmesi ve üniversiteler arası deneyim paylaşımının artırılması konuları ele alınmıştır.

Süreklilik kazanan bu buluşmalar, zamanla yalnızca bilgi paylaşımına dayalı toplantılar olmanın ötesine geçerek, araştırma yönetimi politikalarının tartışıldığı, üniversiteler arası koordinasyonun güçlendirildiği ve ortak stratejik yönelimlerin belirlendiği ulusal ölçekte bir platform niteliği kazanmıştır.

Bu çerçevede, IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı 19–20 Kasım 2025 tarihlerinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Çalıştay; araştırma yönetimi, fon mekanizmalarına erişim, ulusal ve uluslararası destek programları ile üniversite–sanayi iş birliği konularında kapsamlı değerlendirmelerin yapıldığı geniş katılımlı bir buluşma olmuştur. Bu rapor, söz konusu çalıştay kapsamında gerçekleştirilen oturumlarda ele alınan konuların, ortak değerlendirmelerin ve politika önerilerinin sistematik biçimde ortaya konulması amacıyla hazırlanmıştır.

2. Çalıştayın Amacı ve Kapsamı

IV. Araştırma Dekanlıkları (ARDEK) Çalıştayı, Türkiye’de araştırma yönetimi alanında kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, üniversiteler arası koordinasyonun güçlendirilmesi ve ortak proje üretme kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla düzenlenmiştir. Çalıştay; araştırma dekanlıkları arasında deneyim paylaşımını artırmak, iyi uygulama örneklerini görünür kılmak,

ulusal ve uluslararası fon mekanizmalarına erişim süreçlerini değerlendirmek ve araştırma yönetiminde ortak bir vizyon oluşturmak hedefleri doğrultusunda planlanmıştır.

Etkinlik aynı zamanda; ARDEK yapılanmalarının üniversitelerdeki konumunu güçlendirmeyi, araştırma destek süreçlerinde standartlaşmayı teşvik etmeyi ve kurumlar arası sürdürülebilir iş birliği ağlarının oluşturulmasına zemin hazırlamayı amaçlayan ulusal ölçekte bir koordinasyon ve strateji geliştirme platformu niteliği taşımaktadır.

Çalıştay kapsamında gerçekleştirilen oturumlarda araştırma yönetiminin farklı boyutları bütüncül bir yaklaşımla ele alınmıştır. Program etkinliği aşağıda sıralanan temel eksenlerde kurgulanmıştır:

- Türkiye’de araştırma ekosisteminin mevcut durumu ve geleceğine ilişkin değerlendirmeler,
- Araştırma dekanlıklarının Ar-Ge ekosistemindeki rolü ve kurumsal yapılanma süreçleri,
- TÜBİTAK, TÜSEB, TAGEM ve Türkiye Ulusal Ajansı tarafından sunulan ulusal destek mekanizmaları,
- Avrupa Birliği fonları ve uluslararası proje iş birlikleri,
- Üniversite–sanayi iş birliği modelleri ve teknoloji transfer süreçleri,
- ARDEK’ler arası iş birliği mekanizmaları, mentorluk uygulamaları ve ortak proje geliştirme imkânları ile iyi uygulama örnekleri.

Bu kapsamda çalıştay; yalnızca bilgi paylaşımına dayalı bir toplantı olmanın ötesine geçerek, araştırma yönetiminde stratejik yönelimlerin tartışıldığı, kurumsal ihtiyaçların ortaya konulduğu ve ortak çözüm alanlarının belirlendiği bir platform işlevi görmüştür.

3. Katılımcı Profili ve Temsil Düzeyi

IV. Araştırma Dekanlıkları (ARDEK) Çalıştayı, Türkiye’nin farklı bölgelerinden geniş ve çok paydaşlı bir katılımı gerçekleştirilmiş olup, araştırma yönetimi alanında ulusal ölçekte önemli bir buluşma niteliği taşımıştır. Çalıştaya Türkiye genelinde 50’nin üzerinde üniversiteden temsilciler katılım sağlamış, böylece yükseköğretim sisteminin farklı kurumsal yapılarını bir araya getiren güçlü bir temsil düzeyi oluşmuştur.

Etkinlik kapsamında 150’den fazla katılımcı yer almış; rektörler, rektör yardımcıları, araştırma dekanları, araştırma koordinatörleri, teknoloji transfer ofisi yöneticileri, proje destek birimi temsilcileri ve akademisyenlerden oluşan geniş bir katılımcı profili oluşmuştur. Bu yönüyle çalıştay, yalnızca akademik bir toplantı olmanın ötesinde, araştırma yönetimi alanında karar verici ve uygulayıcı aktörleri bir araya getiren üst düzey bir platform niteliği kazanmıştır.

Çalıştayda, Türkiye’nin farklı bölgelerinden devlet ve vakıf üniversitelerinin yoğun biçimde temsil edildiği görülmüştür. Özellikle çok sayıda rektör ve rektör yardımcısının yanı sıra araştırma dekanlarının ve koordinatörlerinin aktif katılım göstermesi, araştırma yönetiminin üniversite üst yönetimleri tarafından stratejik bir öncelik olarak ele alındığını ortaya koymaktadır.

IV. ARDEK Çalıştayı – Türkiye Geneli Katılım Haritası

Üniversite temsilcilerinin yanı sıra çalıştaya;

- TÜBİTAK
- TÜSEB
- TAGEM
- Türkiye Ulusal Ajansı
- Teknoloji Transfer Ofisleri
- Teknopark yönetimleri ve
- Özel sektör temsilcileri de katılım sağlamıştır.

Böylece araştırma–geliştirme ekosisteminin akademi, kamu ve sanayi boyutlarını bir araya getiren çok paydaşlı bir yapı oluşmuştur.

Bu geniş katılım ve kurumsal çeşitlilik, çalıştayın yalnızca üniversiteler arası bir koordinasyon toplantısı olmanın ötesine geçerek; araştırma politikalarının, fon mekanizmalarının ve iş birliği modellerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı ulusal ölçekte stratejik bir platforma dönüştüğünü göstermektedir.

4. Oturum Bazlı Değerlendirmeler

IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı kapsamında gerçekleştirilen oturumlar, araştırma yönetimi alanında üniversitelerin mevcut deneyimlerini paylaşmalarına, karşılaşılan sorun alanlarını tartışmalarına ve çözüm odaklı öneriler geliştirmelerine imkân tanıyan önemli bir platform oluşturmuştur. Çalıştay programı çerçevesinde iki gün boyunca düzenlenen sunumlar ve panel oturumlarında; araştırma dekanlıklarının kurumsal yapılanması, proje geliştirme ve yönetim süreçleri, ulusal ve uluslararası fonlara erişim, teknoloji transferi, akademik üretkenliğin artırılması ve üniversiteler arası iş birliği olanakları gibi başlıklar farklı üniversitelerden katılımcıların deneyimleriyle ele alınmıştır.

Bu bölümde, çalıştay süresince gerçekleştirilen oturumlar değerlendirilmiş; birinci ve ikinci gün oturumlarında öne çıkan temalar, paylaşılan iyi uygulama örnekleri, ortak sorun alanları ve çözüm önerileri bütüncül bir bakış açısıyla analiz edilmiştir. Amaç, yalnızca sunum içeriklerini özetlemek değil, aynı zamanda araştırma dekanlıklarının gelişimine katkı sağlayabilecek ortak bir bilgi birikimi ve deneyim çerçevesi ortaya koymaktır.

4.1. Birinci Gün Oturumlarının Genel Çerçevesi

IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayının **açılış bölümü**, üniversitelerde araştırma yönetiminin kurumsallaşmasına ve üniversiteler arası iş birliğinin güçlendirilmesine yönelik güçlü mesajların verildiği kapsamlı bir protokol programı ile gerçekleştirilmiştir. Açılış konuşmasını Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Araştırma Dekanı Prof. Dr. Sercan KARAV yapmış; konuşmasında araştırma ekosisteminin geliştirilmesi, üniversite–sanayi iş birliğinin artırılması ve ulusal ile uluslararası fon kaynaklarına erişimin yaygınlaştırılmasına yönelik yürütülen çalışmalara değinmiştir. Prof. Dr. KARAV, çalıştay kapsamında 50'nin üzerinde üniversitenin yanı sıra kamu kurumları, teknoparklar ve özel sektör temsilcilerinin bir araya geldiğini vurgulayarak araştırma dekanlıkları arasındaki iş birliğinin önemli bir güç oluşturduğunu ifade etmiştir. Çalıştayda çok sayıda üniversitenin Ar-Ge çıktılarının değerlendirileceğini, iyi uygulama örneklerinin paylaşılacağını ve üniversitelerin mevcut durumları ile iş birliği olanaklarının ele alınacağını belirtmiştir.

Açılışta söz alan üniversite rektörleri, kurumlarının araştırma vizyonlarına ilişkin değerlendirmelerini paylaşarak araştırma faaliyetlerinin üniversitelerin gelişiminde belirleyici rolüne dikkat çekmişlerdir. Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin GÖKTAŞ, Türkiye'deki üniversitelerin uluslararası sıralamalarda daha üst seviyelere ulaşabilmesi için araştırma ve geliştirme çalışmalarının artırılmasının önemine değinmiş; araştırma dekanlıklarının üniversitelerin bilimsel potansiyelini analiz ederek yön gösterici bir rol üstlendiğini ifade etmiştir. Kocaeli Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nuh Zafer CANTÜRK, üniversitelerin araştırma ve toplumsal katkı misyonlarının Türkiye'nin geleceğine sağlayacağı katkılara dikkat çekerken, Munzur Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kenan PEKER ise üniversitelerinde yürütülen nadir toprak elementleri üzerine yapılan çalışmalarla ilgili bilgi paylaşmıştır. Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fatih ALTUN, üniversitelerin temel görevlerinin yalnızca eğitim-öğretimle sınırlı olmadığını; araştırma-geliştirme süreçlerini güçlü bir ekosistem içinde yürütmenin ve topluma katkı sunmanın yükseköğretim kurumlarının temel sorumlulukları arasında yer aldığını vurgulamıştır. Harran Üniversitesi yöneticileri de üniversitelerindeki dijitalleşme ve "e-üniversite" vizyonu doğrultusunda geliştirilen yazılım temelli çalışmalar hakkında değerlendirmelerde bulunmuştur. Protokol konuşmaları kapsamında söz alan üniversite yöneticileri, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ne ev sahipliğinden dolayı teşekkürlerini iletmişlerdir.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. R. Cüneyt ERENOĞLU ise konuşmasında üniversitenin araştırma vizyonuna ve Araştırma Dekanlığı yapılanmasına ilişkin kapsamlı değerlendirmelerde bulunmuştur. Araştırmanın yalnızca akademik bir faaliyet olarak değil; toplumsal gelişmeyi, bölgesel kalkınmayı ve uluslararası rekabet gücünü destekleyen temel bir değer

olarak ele alındığını vurgulayan Rektör ERENOĞLU, ARDEK'in fikir aşamasından ticarileşmeye kadar uzanan süreçte araştırmacılara destek sağlayan ve üniversitenin araştırma stratejisini bütüncül bir şekilde yönlendiren önemli bir yapı olduğunu ifade etmiştir. Üniversitede sağlık bilimlerinden yapay zekâyâ, tarım ve çevre bilimlerinden afet yönetimine kadar geniş bir alanda güçlü bir araştırma ekosistemi bulunduğunu belirterek, bu ekosistemin daha görünür kılınması ve ulusal-uluslararası ağlarla bütünleşmesinin ARDEK'in temel hedefleri arasında yer aldığını dile getirmiştir.

Çanakkale Valisi Doç. Dr. Ömer TORAMAN ise konuşmasında üniversitelerin eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı olmak üzere üç temel fonksiyonuna dikkat çekmiş; Türkiye’de Ar-Ge alanındaki ilerlemelerin büyük ölçüde kamu destekleri ile yürütüldüğünü ancak özel sektörün bu alandaki yatırımlarını artırmasının önem taşıdığını vurgulamıştır. Üniversite-sanayi iş birliklerinin güçlendirilmesinin hem bölgesel kalkınma hem de ulusal rekabet gücü açısından kritik bir gereklilik olduğunu ifade etmiştir.

Genel olarak açılış ve protokol konuşmaları, üniversitelerde araştırma kültürünün güçlendirilmesi, araştırma yönetiminin kurumsallaştırılması ve üniversiteler arası iş birliğinin artırılması gerektiğine yönelik ortak bir yaklaşımın öne çıktığı, çalıştayın temel vizyonunu ortaya koyan güçlü bir başlangıç niteliği taşımıştır.

Birinci günün öne çıkan bölümlerinden birini, “Türkiye’de Araştırma Ekosisteminin Geleceği” başlıklı **panel oturumu** oluşturmuştur. Panelin moderatörlüğü, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Araştırma Dekanı Prof. Dr. Sercan KARAV tarafından yürütülmüş; panelde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. R. Cüneyt ERENOĞLU, Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fatih ALTUN, TÜBİTAK-MAM Başkan Yardımcısı Dr. Özgen ERCAN ve TAGEM Genel Müdür Yardımcısı Mesut AKDAMAR panelist olarak yer almıştır.

Üst düzey yönetici ve kamu temsilcilerinin bir araya geldiği bu oturum, araştırma yönetimi ve bilim politikalarının farklı boyutlarının birlikte ele alındığı stratejik bir değerlendirme zemini oluşturmuştur. Panel kapsamında gerçekleşen konuşmalarda, Türkiye’de araştırma ekosisteminin geleceği çok boyutlu bir çerçevede ele alınmış ve özellikle araştırma üniversitelerinin kurumsal yapılanması, insan kaynağı politikaları ve araştırma yönetiminin profesyonelleşmesi konularına vurgu yapılmıştır. Panelde, araştırma üniversitelerinin ses getiren araştırmaları destekleyen, araştırma bütünlüğünü güçlendiren, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışı geliştiren kurumsal yapılara sahip olması gerektiği ifade edilmiştir. Prof. Dr. Altun, araştırma ekosisteminin güçlendirilmesi için üniversitelerin belirli tematik alanlara stratejik olarak odaklanmasının, uluslararası iş birliklerinin artırılmasının ve nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesinin kritik öneme sahip olduğunu vurgulamıştır. Özellikle uluslararası üniversitelerle ortak program ve projelerin geliştirilmesi, yüksek nitelikli akademisyenlerin sisteme kazandırılması ve doktora eğitiminin daha araştırma odaklı bir yapıya kavuşturulması gibi başlıklar, araştırma üniversitelerinin gelecekteki rekabet gücü açısından temel unsurlar olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca Türkiye’de araştırma ekosisteminin güçlü yönleri kadar dönüşüm ihtiyacına da dikkat çekilmiş; genç ve dinamik araştırmacı potansiyeline rağmen küresel rekabet, sınırlı kaynaklar ve nitelikli insan kaynağının sürdürülebilirliği gibi konuların önemli birer meydan okuma alanı olduğu belirtilmiştir. Bu noktada, araştırma faaliyetlerinin dağınık yapılardan çıkarılarak merkezi, koordineli ve veriye dayalı bir araştırma yönetimi anlayışı ile yürütülmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Panelde öne çıkan en önemli başlıklardan biri de araştırma dekanlıklarının üniversitelerde üstlendiği stratejik roldür. Panelde, araştırma yönetiminin veriye dayalı karar destek sistemleri, performans izleme mekanizmaları ve stratejik hedeflerle bütünleşik şekilde yürütülmesi gerektiği ifade edilmiş; araştırma dekanlıklarının bu süreçte merkezi koordinasyon ve stratejik yönlendirme işlevi gören yapılar olarak konumlandığı belirtilmiştir. Bu çerçevede, üniversitelerde araştırma yönetiminin bireysel çabalarla değil, kurumsallaşmış ve bütüncül bir modelle yürütülmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Genel olarak panel oturumu, üniversitelerde araştırma yönetiminin yalnızca proje destek süreçlerinden ibaret olmadığı; insan kaynağı, finansman, uluslararasılaşma, kurumsal

koordinasyon ve stratejik liderlik gibi çok boyutlu bir yapı içinde ele alınması gerektiğini ortaya koyan güçlü bir tartışma zemini sunmuştur.

“Türkiye’de Araştırma Ekosisteminin Geleceği” konulu panelin ardından çeşitli üniversitelerin Araştırma Dekanlıklarını temsilen konuşmacılar tarafından yapılan sunumların yer aldığı **I. ARDEK oturumlarına** geçilmiştir. Birinci günün ilk ARDEK oturumunda, Ankara Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Altınbaş Üniversitesi ve Kırklareli Üniversitesi ARDEK temsilcileri sunumlarını gerçekleştirmişlerdir. Yapılan sunumlar, Türkiye’de araştırma yönetiminin kurumsallaşma sürecinin hızla ilerlediğini ve üniversitelerin bu alanda benzer ihtiyaçlar, yapılar ve hedefler etrafında şekillendiğini göstermiştir. Sunumlarda öne çıkan temel yaklaşım, araştırma faaliyetlerinin yalnızca proje üretimi ile sınırlı olmayan; stratejik planlama, performans izleme, veri analitiği, fon yönetimi, insan kaynağı geliştirme ve uluslararasılaşma süreçlerini kapsayan bütünlük bir yönetim modeli içinde ele alınması gerektiği yönündedir.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Araştırma Dekanlığı tarafından yapılan sunumda, kısa sürede kurumsallaşan bir yapı ile proje ekosisteminin güçlendirilmesine yönelik yürütülen faaliyetler dikkat çekmiştir. Mentorluk programları, proje yazma eğitimleri ve araştırma gruplarının oluşturulması gibi uygulamalar sayesinde proje sayılarında ve bütçelerinde önemli artışlar sağlandı; araştırmacı sayısı ve bursiyer sayısının belirgin biçimde yükseldiği görülmüştür. Üniversitenin yayın performansındaki artış, ulusal sıralamalardaki yükseliş ve uluslararası iş birliklerinin güçlenmesi, araştırma yönetiminin kurumsal düzeyde sistematik biçimde ele alınmasının somut çıktıları olarak değerlendirilmiştir. Bu yaklaşımın temel hedefinin sürdürülebilir bir araştırma ekosistemi oluşturmak olduğu vurgulanmıştır.

Ankara Üniversitesi Araştırma Dekanlığını temsilen Araştırma Dekanı Prof. Dr. Kaan Orhan, Türkiye’de araştırma yönetiminin uzun yıllar boyunca dağınık ve parçalı yapılar tarafından yürütüldüğünü; Teknoloji Transfer Ofisleri, BAP birimleri, proje destek ofisleri ve araştırma merkezleri arasında koordinasyon eksikliklerinin bulunduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda araştırma dekanlıklarının; birimler arası koordinasyonu güçlendiren, kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlayan, performans izleme süreçlerini sistematik hale getiren ve ulusal–uluslararası fonlara erişimi kolaylaştıran merkezi bir yapı olarak ortaya çıktığı vurgulanmıştır. Ayrıca araştırma dekanlıklarının hukuki statüsünün güçlendirilmesi, 2547 sayılı Kanun’da açık şekilde tanımlanması ve üniversite yönetim organları içinde daha görünür bir konuma yerleştirilmesine yönelik politika önerileri dikkat çekmiştir.

Erciyes Üniversitesi Araştırma Dekanlığı sunumunda Araştırma Dekanı Prof. Dr. Gökmen Zararsız ise araştırma yönetimde veri temelli yaklaşımın önemi ön plana çıkmıştır. Kurumsal veri tabanı oluşturulması, araştırma performans göstergelerinin sistematik biçimde izlenmesi, fakülte ve birim bazlı analizlerin yapılması ve bu verilerin stratejik karar süreçlerine entegre edilmesi gibi uygulamaların, araştırma kapasitesinin artırılmasında kritik rol oynadığı ifade edilmiştir. Veri analitiğinin yalnızca performans takibi için değil, araştırma önceliklerinin

belirlenmesi, iş birliklerinin geliştirilmesi ve uluslararası rekabet gücünün artırılması için önemli bir araç olduğu vurgulanmıştır. Bu yaklaşımın, YÖK’ün 2030 vizyonunda yer alan dijital ve veriye dayalı dönüşüm hedefiyle örtüştüğü belirtilmiştir.

Kırklareli Üniversitesi Araştırma Geliştirme Koordinatörlüğünü temsilen Araştırma Geliştirme Koordinatörü Doç. Dr. Fatma KURŞUN BAYSAK, araştırma yönetimini bölgesel kalkınma, ihtisaslaşma ve toplumsal katkı ile ilişkilendirdiği görülmüştür. Üniversitenin stratejik planı doğrultusunda araştırma odaklı üniversite kimliğinin güçlendirilmesi, disiplinler arası çalışmaların teşvik edilmesi, öğrenci ve akademisyenlerin araştırma süreçlerine katılımının artırılması ve üniversite–sanayi iş birliğinin geliştirilmesi temel hedefler arasında yer almıştır. Teknokent yapılanması, uygulama ve araştırma merkezleri, proje pazarları ve ihtisaslaşma alanları çerçevesinde geliştirilen projeler, araştırma yönetiminin yalnızca akademik çıktı üretimine değil, ekonomik ve toplumsal fayda üretimine de odaklandığını göstermiştir.

Altınbaş Üniversitesi Araştırma Dekanlığını temsilen Araştırma Dekanı Doç. Dr. Hakan Kaygusuz sunumunda, vakıf üniversitelerindeki araştırma yönetimi yapılanmasına ilişkin organizasyonel yapı, uluslararası öğrenci ve akademisyen profili, çok disiplinli programlar ve küresel etkileşim kapasitesi öne çıkmıştır. Bu çerçevede araştırma yönetiminin farklı üniversite türlerinde farklı önceliklerle şekillendiği; ancak stratejik planlama, koordinasyon ve uluslararasılaşma gibi temel bileşenlerin ortak olduğu görülmüştür.

Genel olarak değerlendirildiğinde, sunumlar Türkiye’de araştırma dekanlıklarının giderek daha görünür ve etkili bir kurumsal yapı haline geldiğini ortaya koymaktadır. Araştırma süreçlerinin merkezî bir yapı tarafından koordine edilmesi, veri temelli yönetim anlayışının yaygınlaşması, araştırmacı destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve ulusal–uluslararası iş birliklerinin artırılması, üniversitelerin araştırma performansını yükselten temel unsurlar olarak öne çıkmıştır. Bununla birlikte, hukuki altyapının güçlendirilmesi, kurumsal yapılanmanın standardize edilmesi ve araştırma yönetiminin üst yönetim düzeyinde daha güçlü temsil edilmesi gerektiği yönündeki görüşler de sunumlarda ortak bir vurgu olarak dikkat çekmiştir.

Bu çerçevede, farklı üniversitelerin deneyimlerinin paylaşılması, iyi uygulama örneklerinin görünür hale gelmesi ve ortak sorun alanlarının tartışılması açısından ARDEK sunumları, çalıştayın en önemli bilgi üretim ve deneyim aktarım alanlarından biri olarak nitelendirilmiştir.

Birinci gün öğleden sonra oturumunda “Ulusal Fon” sağlayıcı kurum/kuruluşların temsilcileri ile buluşuldu. “**Ulusal Fonlar Oturumu**” kapsamında TÜBİTAK-ARDEB- Çevre, Yer ve Deniz Bilimleri Araştırma Destek Grubu (ÇAYDAG) Grup Koordinatörü Dr. Aylin MET çevrim-içi olarak, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdür Yardımcısı Mesut AKDAMAR ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Proje Yön. ve Destek Daire Başkanlığı temsilcisi Sevde Nur ULU çalıştay katılımcılarına bilgilendirmelerde bulundular.

Oturumda, Türkiye’de araştırma ve geliştirme faaliyetlerini destekleyen ulusal fon kaynaklarının çeşitliliği, başvuru süreçleri, öncelikli alanlar ve proje değerlendirme yaklaşımları ele alınmış; üniversitelerin bu kaynaklardan daha etkin yararlanabilmesi için dikkat edilmesi gereken hususlar paylaşılmıştır. Sunumlar, araştırma dekanlıklarının yalnızca proje yazım süreçlerinde değil, aynı zamanda fon stratejilerinin oluşturulması ve araştırmacıların doğru destek mekanizmalarına yönlendirilmesi konusunda da önemli bir rol üstlenmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

TÜSEB Proje Yönetimi ve Destek Daire Başkanlığı adına sunum yapan Sevde Nur ULU, TÜSEB’in sağlık alanındaki proje destek yapısı, öncelikli araştırma alanları ve başvuru süreçleri hakkında detaylı açıklama yapmıştır. TÜSEB’in, sağlık alanında fikir aşamasından ürüne uzanan süreci destekleyen bütüncül bir model benimsediği; bu modelin üniversite–sanayi–kamu iş birliğini merkeze alan “Üreten Sağlık” yaklaşımı çerçevesinde şekillendiği ifade edilmiştir. Bu kapsamda desteklerin, ürün

ve katma değer odaklı bir bakış açısıyla kurgulandığı ve sağlık teknolojilerinin yerli üretimini teşvik etmeyi hedeflediği vurgulanmıştır.

Sunumda ayrıca TÜSEB'in stratejik önem taşıyan bilimsel alanlarda proje çağrularına çıktığı, farklı ölçeklerde proje destek mekanizmaları sunduğu ve başvuruların çok aşamalı bir değerlendirme sürecinden geçtiği belirtilmiştir. Ön değerlendirme, bilimsel değerlendirme ve sonuçlandırma aşamalarını içeren bu yapı ile projelerin bilimsel niteliği, uygulanabilirliği ve ürün potansiyeli açısından kapsamlı biçimde analiz edildiği aktarılmıştır. Özellikle proje çıktılarının bir ürüne dönüşme potansiyeli, sağlık sistemine entegrasyon kapasitesi ve sanayi iş birlikleri değerlendirme süreçlerinde önemli kriterler arasında yer almaktadır.

TÜSEB destek sisteminin yalnızca finansman sağlamayı değil; proje çıktılarının ürüne dönüşmesi, yatırımcı ile buluşturulması ve üretim kapasitesinin artırılması gibi süreçleri de kapsayan bir yol haritası içerdiği ifade edilmiştir. Bu çerçevede şehir hastanelerinde kurulan teknoloji transfer ofisleri aracılığıyla klinik araştırma ve ticarileştirme süreçlerinin desteklendiği; sağlık alanında yüksek katma değerli ürün geliştirilmesine yönelik bir ekosistem oluşturulmasının hedeflendiği belirtilmiştir.

TÜBİTAK-ARDEB Çevre, Yer ve Deniz Bilimleri Araştırma Destek Grubu (ÇAYDAG) Grup Koordinatörü Dr. Aylin Met ise çevrim içi olarak katıldığı sunumunda, TÜBİTAK bünyesinde yürütülen genel araştırma destek programlarına ilişkin kapsamlı bir bilgilendirme yapmıştır. Sunumda, üniversitelerde farklı disiplinlerden araştırmacıların yararlanabileceği destek programlarının kapsamı, başvuru süreçleri, proje değerlendirme kriterleri ve çağruların öncelikli alanları hakkında katılımcılara yol gösterici bilgiler sunulmuştur. Özellikle bilimsel niteliği yüksek, özgün değer içeren ve uygulanabilirliği güçlü projelerin desteklenmesine yönelik TÜBİTAK yaklaşımına dikkat çekilmiş; proje hazırlık süreçlerinde araştırmacıların dikkat etmesi gereken temel noktalar vurgulanmıştır. Dr. Met'in bilgilendirmesi, TÜBİTAK çağrularına yönelik farkındalığın artırılması, başvuru süreçlerinin daha doğru yönetilmesi ve üniversitelerde proje üretim kapasitesinin güçlendirilmesi açısından önemli bir katkı sağlamıştır. Bu sunum, araştırma dekanlıklarının araştırmacıları doğru fon mekanizmalarına yönlendirme ve proje geliştirme süreçlerinde rehberlik etme rolünü destekleyen bir içerik sunmuştur.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdür Yardımcısı Mesut Akdamar ise gerçekleştirdiği sunumda, TAGEM bünyesinde yürütülen araştırma destekleri ve tarım sektörüne yönelik proje çağruları hakkında katılımcılara bilgilendirmelerde bulunmuştur.

Sunumda, tarım, gıda, hayvancılık ve doğal kaynaklar alanında yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinin ülke kalkınması açısından taşıdığı stratejik öneme dikkat çekilmiş; üniversiteler ile kamu araştırma enstitüleri arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesinin bu süreçte belirleyici bir rol oynadığı vurgulanmıştır. TAGEM desteklerinin, özellikle uygulamaya dönük, sahaya katkı sağlayan ve sektörel ihtiyaçlara çözüm üreten projeleri teşvik eden bir yapıda kurgulandığı ifade edilmiştir.

Akdamar'ın bilgilendirmesinde ayrıca, üniversitelerin tarımsal Ar-Ge projelerinde daha aktif rol almasının, disiplinler arası araştırmaların yaygınlaşmasına ve yerel ihtiyaçlara yönelik çözümler geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacağı belirtilmiştir. Tarım ve gıda alanında yürütülen araştırmaların yalnızca akademik çıktı üretmekle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda üretim süreçlerine, verimliliğe ve sürdürülebilirliğe doğrudan katkı sunmasının hedeflendiği vurgulanmıştır. Bu çerçevede TAGEM desteklerinin, üniversiteler ile kamu kurumları arasında güçlü bir araştırma iş birliği zemini oluşturduğu ifade edilmiştir.

Ulusal fonlar oturumu genel olarak değerlendirildiğinde, üniversitelerde yürütülen araştırma faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından ulusal destek mekanizmalarının stratejik öneme sahip olduğu ve araştırma dekanlıklarının bu süreçte yönlendirici bir rol üstlenmesinin gerekliliği öne çıkmıştır. Oturum, katılımcıların farklı kurumların destek modelleri hakkında doğrudan bilgi edinmesine, başvuru süreçlerine ilişkin farkındalıklarının artmasına ve araştırma faaliyetlerini ulusal önceliklerle uyumlu hale getirme konusunda yeni perspektifler kazanmasına katkı sağlamıştır.

Ulusal fonlar oturumunun ardından gerçekleştirilen “**Türkiye Ulusal Ajansı Destekleri**” başlıklı oturumda, Türkiye Ulusal Ajansı İletişim Dairesi Başkanı Dr. Rana Kasapoğlu Önder tarafından Erasmus+ programı ve özellikle merkezi projeler kapsamında sunulan uluslararası iş birliği fırsatlarına ilişkin kapsamlı bir bilgilendirme sunumu yapılmıştır. Sunumda, Erasmus+ programının üniversitelerin yalnızca akademik hareketlilik süreçlerine değil, aynı zamanda araştırma, yenilikçilik ve kurumsal kapasite geliştirme alanlarına doğrudan katkı sağlayan önemli bir finansman ve iş birliği platformu sunduğu vurgulanmıştır.

Dr. Kasapoğlu Önder, özellikle Erasmus+ Merkezi Projeler kapsamında üniversiteler ile özel sektör arasında ortak Ar-Ge, yenilik ve kapasite geliştirme çalışmalarını destekleyen proje modelleri üzerinde durmuş; bu yapıların üniversite–sanayi iş birliğini güçlendiren önemli bir araç olduğuna dikkat çekmiştir. Innovation Alliances gibi yüksek katma değerli ortaklık modellerinin, araştırma çıktılarının uygulamaya aktarılması ve disiplinler arası iş birliklerinin geliştirilmesi açısından sunduğu potansiyel katılımcılarla paylaşılmıştır. Bunun yanı sıra hem yükseköğretim hem de mesleki eğitim alanında yürütülen kapasite geliştirme projelerinin, kurumsal

dönüşüm süreçlerini destekleyen ve araştırma ekosistemini güçlendiren önemli bileşenler olduğu ifade edilmiştir.

Sunumda ayrıca, üniversite–sanayi etkileşimini güçlendirmeye yönelik önemli yapılardan biri olan Mesleki Mükemmeliyet Merkezleri (Centres of Vocational Excellence – CoVE) modelinin sunduğu iş birliği imkânlarına değinilmiş; bu yapıların araştırma, inovasyon ve uygulama odaklı eğitim süreçlerini bütünleştiren bir köprü işlevi gördüğü belirtilmiştir. Erasmus+ merkezi projelerinin uluslararası ortaklıklar kurma, kurumsal kapasiteyi geliştirme ve sürdürülebilir araştırma ağları oluşturma açısından üniversitelere önemli fırsatlar sunduğu vurgulanmıştır.

Dr. Kasapoğlu Önder’in sunumu, Türkiye Ulusal Ajansı tarafından yürütülen ve paydaşlar arasında güçlü bir iş birliği zemini oluşturan çalışmaların da bir parçası olarak değerlendirilmiş; özellikle “Yıldızlar Ligi” buluşmaları gibi platformların, üniversiteler ve diğer paydaşlar arasında kurulan iletişim ve iş birliği ağlarını güçlendirdiği ifade edilmiştir. Bu çerçevede, Erasmus+ merkezi projelerin Türkiye’de daha yaygın hale getirilmesi, üniversiteler, kamu kurumları ve özel sektörün daha etkin biçimde sürece dahil edilmesi ve bu programların etkisinin genişletilmesine yönelik çalışmaların kararlılıkla sürdürüldüğü vurgulanmıştır.

Genel olarak bu oturum, ulusal destek mekanizmalarının ardından uluslararası fon kaynaklarına erişim konusunda katılımcılara stratejik bir perspektif sunmuş; araştırma dekanlıklarının üniversiteleri uluslararası proje ağlarına entegre etme ve üniversite–sanayi iş birliklerini geliştirme süreçlerinde üstlenebileceği rolü ortaya koymuştur.

Birinci günün önemli oturumlarından bir diğeri “**AB Fonları Oturumu**” olmuştur. Bu oturumda, Dışişleri Bakanlığı – AB Başkanlığı, Mali İş Birliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Sayın Bülent ÖZCAN çevrim-içi olarak oturum açılış konuşmasını gerçekleştirmiştir.

Sayın ÖZCAN’ın açılış konuşmalarını takiben AB Çerçeve Programları Müdürlüğü MSCA Ulusal İrtibat Noktası uzmanı Şeyma SAYIMLAR ve TÜBİTAK Uluslararası İş Birliği Daire

Başkanlığı, Uluslararası İş Birliği Kıdemli Uzmanı Murat TILTAK Avrupa Birliği Fonları hakkında bilgi aktarımı sağlamışlardır.

TÜBİTAK Uluslararası İş Birliği Daire Başkanlığı Uluslararası İş Birliği Kıdemli Uzmanı Murat Tiltak tarafından gerçekleştirilen sunumda, Avrupa araştırma ekosisteminde önemli bir yere sahip olan COST (European Cooperation in Science and Technology) Programı hakkında kapsamlı bir bilgilendirme yapılmıştır. Avrupalı araştırmacılar arasında etkileşimi ve iş birliğini desteklemek amacıyla 1971 yılında kurulan ve Türkiye'nin de kurucu ülkeleri arasında yer aldığı COST Programı'nın, uluslararası bilimsel ağların güçlendirilmesi açısından önemli bir platform sunduğu vurgulanmıştır.

Sunumda, COST Aksiyonlarının oluşum süreçleri, sağladığı destek mekanizmaları, araştırmacılara sunduğu iş birliği imkânları ve programa katılımın sağladığı akademik ve kurumsal kazanımlar detaylı şekilde ele alınmıştır. Ayrıca COST Aksiyonlarına katılım koşulları, değerlendirme süreçleri ve Türkiye'nin COST programındaki performansına ilişkin genel bilgiler paylaşılarak, araştırmacıların uluslararası araştırma ağlarına dahil olmasının önemi üzerinde durulmuştur.

Bu bilgilendirme, üniversitelerde görev yapan araştırmacıların uluslararası iş birliklerine erişimini kolaylaştıran ve disiplinler arası araştırma ağlarının oluşumunu destekleyen COST programının, araştırma dekanlıkları açısından önemli bir yönlendirme alanı olduğunu ortaya koymuş; özellikle erken aşama fikirlerin uluslararası projelere dönüşmesinde COST'un güçlü bir başlangıç platformu sunduğu vurgulanmıştır.

Çalıştayın yoğun geçen ilk gününün son oturumunu **II. ARDEK oturumları** oluşturmuştur. Bu oturumda, dört ayrı üniversitenin Ar-Ge kültürünü temsil eden dekanlık/koordinatörlüklerce sunumlar gerçekleştirilmiştir.

Oturumda Trakya Üniversitesi Araştırma Koordinatörü Prof. Dr. Ahmet Asan tarafından gerçekleştirilen sunumda, araştırma koordinasyon yapısının kurumsal planlama ile entegre biçimde yürütüldüğü bir model tanıtılmıştır. Üniversitenin bilimsel üretkenliği artırmaya yönelik stratejik yaklaşımı, proje geliştirme süreçlerinin teşvik edilmesi ve araştırmacıların ulusal ve uluslararası fonlara yönlendirilmesi konularında yürütülen çalışmalar aktarılmıştır. Kurumsal araştırma

performansının izlenmesi, araştırmacıların desteklenmesi ve disiplinler arası çalışma kültürünün geliştirilmesine yönelik uygulamaların, araştırma koordinasyon birimlerinin temel görev alanları arasında yer aldığı vurgulanmıştır.

Düzce Üniversitesi adına Araştırma Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Aysun AYDIN tarafından sunum gerçekleştirilmiştir. Sunumda, araştırma dekanlığının organizasyon yapısı, koordinasyon mekanizmaları ve araştırma süreçlerini destekleyen birimlerin işleyişi detaylı biçimde aktarılmıştır. Sunumda; proje destek ofisi, yabancı dil destek ofisi, BAP koordinatörlüğü, teknopark ve sürdürülebilirlik koordinatörlüğü gibi yapıların araştırma ekosistemini güçlendiren temel bileşenler olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca araştırmacılara sunulan dil desteği, proje ön inceleme hizmetleri ve bu süreçlerin dijital sistemler üzerinden yürütülmesine imkân sağlayan ARDEKDES platformu hakkında bilgi verilmiştir. Bunun yanında proje yazma eğitimleri, ulusal ve uluslararası fonlara yönelik hazırlık çalışmaları, üniversite-sanayi iş birliği faaliyetleri ve araştırma performansını teşvik eden ödül mekanizmaları gibi uygulamalar da paylaşılmıştır. Düzce Üniversitesi sunumunda ayrıca bölgesel kalkınma odaklı ihtisaslaşma çalışmaları, özellikle çevre ve sağlık teknolojileri alanındaki üretim ve Ar-Ge faaliyetleri ile üniversite bünyesinde geliştirilen ürün ve uygulamalara da yer verilmiş; bu yaklaşımın araştırma çıktılarının toplumsal ve ekonomik değere dönüştürülmesi açısından önemli bir model oluşturduğu ifade edilmiştir.

Fırat Üniversitesi Araştırma Koordinatörü Prof. Dr. Mehmet Karaköse, araştırma altyapılarının etkin kullanımı, proje kültürünün yaygınlaştırılması ve akademik personelin Ar-Ge süreçlerine daha aktif katılımının sağlanmasına yönelik uygulamaları ele almıştır. Üniversitenin araştırma yönetimi yaklaşımında, özellikle proje geliştirme kapasitesinin artırılması, araştırmacıların teşvik edilmesi ve kurum içi koordinasyonun güçlendirilmesine yönelik çalışmaların önemli

bir yer tuttuğu görülmüştür. Sunumda, araştırma süreçlerinin sistematik biçimde yönetilmesi ve kurumsal bir proje ekosistemi oluşturulmasına yönelik çalışmalar öne çıkan başlıklar arasında yer almıştır.

Karabük Üniversitesi adına Araştırma Destek Koordinatörü Prof. Dr. Mehmet Akif Erden tarafından gerçekleştirilen sunumda, araştırma destek koordinatörlüğünün işleyiş modeli, proje destek süreçleri ve araştırmacı yönlendirme mekanizmaları hakkında bilgiler paylaşılmıştır. Üniversitede araştırma faaliyetlerinin kurumsal bir yapı içerisinde desteklenmesine yönelik yürütülen çalışmalar, proje geliştirme süreçlerinde sağlanan danışmanlık hizmetleri ve araştırma kültürünü yaygınlaştırmaya yönelik faaliyetler katılımcılarla paylaşılmıştır. Kurum

içi koordinasyonun güçlendirilmesi, araştırmacıların fon kaynaklarına erişiminin kolaylaştırılması ve proje üretim kapasitesinin artırılması, sunumun temel odak noktalarını oluşturmuştur.

Genel olarak bu oturumda sunulan örnekler, üniversitelerin araştırma yönetimi konusunda farklı organizasyonel modeller geliştirdiğini ve bu modellerin büyük ölçüde kurumun büyüklüğü, araştırma öncelikleri ve bölgesel konumuna göre Şekillendiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte tüm sunumlarda ortak olarak öne çıkan başlıklar; proje geliştirme kapasitesinin artırılması, araştırmacılara yönelik rehberlik hizmetlerinin güçlendirilmesi, performans izleme sistemlerinin kurulması ve üniversite–sanayi iş birliklerinin geliştirilmesi olmuştur. II. ARDEK Oturumları, farklı üniversitelerin uygulamalarını doğrudan paylaşması sayesinde, araştırma dekanlıklarının kurumsal gelişim süreçlerine katkı sağlayacak önemli bir deneyim paylaşım ortamı oluşturmuş; iyi uygulama örneklerinin görünür hale gelmesine ve kurumlar arası öğrenme sürecinin güçlenmesine imkân tanımıştır.

4.2. İkinci Gün Oturumlarının Genel Çerçevesi

Çalıştayın ikinci gününün temasında Üniversite-Sanayi iş birliği ve gelecek perspektiflerine ilişkin gerek üniversitelerin araştırma dekanlıkları ve koordinatörlüklerinin gerekse özel sektör temsilcilerinin görüşlerine yer verilmiştir. Bu çerçevede, çalıştayın ikinci gününde öğlene kadar iki ayrı ARDEK oturumu gerçekteşirilmiş ve toplamda 10 ayrı üniversitenin Ar-Ge kültürünü temsil eden araştırma dekanlıkları/koordinatörlükleri sunumlar yapmıştır. Söz konusu sunumlar üniversitelerin araştırma dekanlıkları, koordinatörlükleri ve üst yönetim temsilcileri tarafından gerçekteşirilmiştir. Yapılan sunumlarda yürütölen kurumsal yapılanma süreçleri, araştırma yönetimi modelleri, veri yönetimi uygulamaları ve iyi uygulama örnekleri katılımcılarla paylaşılmıştır. Bu oturumlar, üniversiteler arası deneyim aktarımının güçlenmesine önemli katkı sağlamış, farklı kurumsal modellerin karşılaştırmalı biçimde değerlendirilmesine imkân tanımıştır.

Bahçeşehir Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Faik Tunç BOZBURA tarafından yapılan sunumda, araştırma ekosisteminin bütöncöl yapısı ve üniversite–sanayi iş birliğini destekleyen uygulamalar ele alınmıştır. Üniversitenin geniş araştırma altyapısı, girişimcilik programları, kuluçka merkezleri ve uluslararası proje faaliyetleri üzerinden Őekillenen yapı tanıtılmış; özellikle CO-OP modeli, markalı ders uygulamaları ve girişimcilik destek mekanizmalarının araştırma çıktılarının artmasına sağladığı katkı vurgulanmıştır. Ayrıca farklı sektörlerle geliştirilen iş birliklerinin araştırma kültürünü besleyen bir unsur olduğu ifade edilmiştir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Araştırma Dekanı Prof. Dr. İsmail Serdar ÖZOĞUZ, araştırma süreçlerinin kurumsal koordinasyon içinde yürütölmeye yönelik organizasyonel yapı ve proje yönetimi yaklaşımını ele almış; araştırmacı destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, uluslararası proje performansının artırılması ve disiplinler arası araştırma ortamının teşvik edilmesi konuları üzerinde durmuştur.

Bahçeşehir Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi sunumlarının ardından Selçuk Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Zeki Bayramoğlu tarafından yapılan sunumda, üniversitelerde araştırma yönetiminin üst düzey idari yapı ile ilişkisi, performans odaklı yönetim yaklaşımı ve stratejik planlama süreçleri kapsamında yürütölen çalışmalar paylaşılmıştır.

Çalıştaya Kütahya Dumlupınar Üniversitesini temsilen Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörü Doç. Dr. Zeynep HİÇDURMAZ, Dış İlişkiler ve Uluslararası Öğrenci Koordinasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Doç. Dr. Derya DELİKTAŐ ve Araştırma Dekan Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Fatma Çağlin AKILLIOĞLU'ndan, oluşan bir heyet katılım sağlamıştır. Araştırma Dekan Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Fatma Çağlin

AKILLIOĞLU tarafından yapılan sunumda, yeni kurulan araştırma dekanlığı yapılanması, araştırmacı veri yönetimi süreçleri ve proje eğitimlerine yönelik sistematik yaklaşım aktarılmıştır. Araştırmacı portalı verilerinin doğru tutulmasının üniversite sıralamalarına etkisi, veri yönetimi süreçlerindeki eksikliklerin finansman ve görünürlük üzerindeki olumsuz sonuçları ve bu doğrultuda planlanan yeni koordinasyon ofisleri dikkat çekici başlıklar arasında yer almıştır.

Sinop Üniversitesi Araştırma Dekanı Doç. Dr. Esra Bozkurt Altan tarafından gerçekleştirilen sunumda, araştırma koordinasyon süreçlerinin kurumsallaştırılması, araştırma gruplarının oluşturulması ve proje odaklı çalışma kültürünün yaygınlaştırılması konuları ele alınmıştır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Araştırma Koordinatörü Doç. Dr. Burak BARUT, araştırma destek süreçlerinin etkin yönetimi, proje geliştirme kapasitesinin artırılması ve kurumsal araştırma stratejilerinin sahaya yansması üzerine uygulamalar paylaşmıştır.

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen sunumda, sağlık temelli araştırma alanlarının geliştirilmesi, disiplinler arası çalışmaların teşviki ve proje tabanlı akademik üretimin artırılması konularına değinilmiştir. KSBÜ adına sunumu gerçekleştiren Doç. Dr. Fatih Kar, üniversitenin araştırma modelini, Ar-Ge üssü KUYAM'ın altyapısını, araştırma politikalarını, akademik performans sistemini ve "Fikirden Ürüne" translasyonel tıp vizyonunu kapsamlı şekilde aktardı. KUYAM'ın geliştirdiği yenilikçi yaklaşım ve KSBÜ'nün kısa sürede elde ettiği araştırma ivmesi katılımcılar tarafından takdir edildi.

Abdullah Gül Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Evren Mutlugün tarafından yapılan sunumda, araştırma çıktılarının analizine dayalı yönetim modeli ve iyi uygulama örnekleri paylaşılmıştır. Üniversitede araştırma kültürünün performans temelli atama-yükseltme kriterleri, SDG odaklı kurumsal yaklaşım ve araştırma komisyonu koordinasyonu ile desteklendiği; ayrıca araştırma çıktılarının düzenli olarak analiz edilerek kurumsal stratejiye yön verdiği ifade edilmiştir.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi tarafından yapılan sunumda ise araştırma ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesine yönelik kurumsal dönüşüm süreci ele alınmıştır. Üniversite bünyesinde kurulan AR-GE Üst Kurulu, dijital AR-GE yönetim sistemleri, veri yönetimi koordinatörlüğü ve proje takip mekanizmalarının araştırma performansını artırmadaki rolü

vurgulanmıştır. Ayrıca sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile uyumlu teşvik sistemleri ve disiplinler arası araştırma yapılanmaları dikkat çeken uygulamalar arasında yer almıştır.

Gebze Teknik Üniversitesi Araştırma Koordinatörlüğü birim sorumlusu Öğr. Gör. Sevcan IŞIKAY sunumunda araştırma destek süreçlerinin kurumsallaştırılması, proje çağrılarının sistematik takibi ve araştırmacıların yönlendirilmesine yönelik uygulamalar paylaşılmıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, III. ve IV. ARDEK oturumları üniversitelerde araştırma yönetiminin farklı modellerle nasıl yapılandırıldığına dair kapsamlı bir perspektif sunmuş; veri yönetimi, proje geliştirme kapasitesi, araştırma performansının ölçülmesi, girişimcilik ekosistemleri ve üniversite-sanayi iş birlikleri gibi başlıklar etrafında önemli deneyim paylaşımları gerçekleştirilmiştir. Bu oturumlar, araştırma dekanlıklarının kurumsal gelişimdeki stratejik rolünü ortaya koyarken, üniversiteler arası iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasına da önemli katkı sağlamıştır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Araştırma Koordinatörü – Doç. Dr. Burak BARUT

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi – Araştırma Koordinatörü
Doç. Dr. Fatih KAR

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dijital Dönüşüm ve Veri Yönetimi
Koordinatörü
Prof. Dr. Eralp DOĞU

Gebze Teknik Üniversitesi
Araştırma Koordinatörlüğü Birim
Sorumlusu – Öğr. Gör. Sevcan IŞIKAY

Çalıştayan ikinci gününde gerçekleştirilen “**Üniversite–Sanayi İş Birliği ve Sanayi Destekleri**” oturumu, akademik bilginin ekonomik değere dönüşmesi, sanayi ile ortak Ar-Ge kültürünün güçlendirilmesi ve teknoloji transfer mekanizmalarının etkinliğinin artırılması konularına odaklanmıştır. Oturumda TÜBİTAK TEYDEB temsilcisi Esra Cer Yardımoğlu, Dokuz Eylül Üniversitesi Teknoparkı (DEPARK) Genel Müdürü Prof. Dr. Zeki Atıl Bulut ve İTÜ TTO Genel Koordinatörü Serdar Çalış tarafından kapsamlı sunumlar gerçekleştirilmiştir.

TÜBİTAK TEYDEB temsilcisi Esra Cer Yardımoğlu sunumunda, teknoloji ve yenilik odaklı projelere sağlanan destek programlarının yapısı, başvuru süreçleri ve değerlendirme kriterleri hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur. Üniversitelerde üretilen bilginin sanayiye aktarılmasını sağlayan proje mekanizmalarının, özellikle Ar-Ge ve ticarileşme odaklı iş birliklerini artırmada önemli bir rol üstlendiği vurgulanmış; akademisyenlerin ve araştırma ekiplerinin sanayi paydaşlarıyla ortak

proje geliştirme süreçlerinde daha aktif rol almalarının önemi üzerinde durulmuştur.

DEPARK Genel Müdürü Prof. Dr. Zeki Atıl Bulut tarafından yapılan sunumda ise teknoparkların üniversite–sanayi etkileşiminde üstlendiği köprü rolü detaylı biçimde ele alınmıştır. DEPARK’ın sağlık, yazılım ve tasarım başta olmak üzere birçok alanda yenilikçi projelere ev sahipliği yaptığı, girişimcilik, araştırma ve iş birliklerini aynı ekosistemde buluşturan güçlü bir yapı sunduğu ifade edilmiştir. 2013 yılında kurulan teknoparkın zaman içinde önemli bir gelişim gösterdiği; yüzlerce Ar-Ge firması, binlerce çalışan ve yüksek hacimli proje çıktıları ile bölgesel inovasyon ekosistemine katkı sağladığı belirtilmiştir. Ayrıca proje destek hizmetleri, fikri mülkiyet yönetimi, ticarileştirme danışmanlığı, kuluçka ve hızlandırma programları gibi çok yönlü destek mekanizmalarının araştırmacılar ve girişimciler için önemli fırsatlar sunduğu vurgulanmıştır.

İTÜ TTO Genel Koordinatörü Serdar Çalış ise teknoloji transfer ofislerinin üniversitelerde üretilen bilginin ticarileştirilmesindeki rolünü ele alarak, akademik projelerin sanayi ile buluşturulması, patent süreçlerinin yönetimi, girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi ve ulusal/uluslararası fonlara erişimin kolaylaştırılması konularında yürütülen çalışmalar hakkında bilgi paylaşmıştır. TTO’ların, araştırma çıktılarının ekonomik ve toplumsal değere dönüşmesini sağlayan stratejik bir yapı olarak üniversite ekosisteminin merkezinde yer aldığı ifade edilmiştir.

Bu oturum, üniversitelerde yürütülen araştırmaların sanayi ile daha güçlü bir etkileşim içinde geliştirilmesi, teknoloji transfer süreçlerinin kurumsallaştırılması ve kamu destekli Ar-Ge

programlarının etkin kullanımına yönelik farkındalığın artırılması açısından önemli katkılar sunmuştur. Özellikle teknoparklar, teknoloji transfer ofisleri ve kamu destek mekanizmalarının birlikte çalıştığı bütüncül bir modelin, Türkiye’de inovasyon kapasitesinin artırılmasında kilit rol oynadığı yönünde ortak bir değerlendirme ortaya konmuştur.

Çalıştayın son oturumlarından biri olan “Özel Sektör ve Girişimcilik” başlığı altında, Kale Grubu temsilcisi Süleyman Soysal tarafından gerçekleştirilen sunum, akademik bilgi ile sanayi uygulamaları arasındaki etkileşimin güçlendirilmesine yönelik önemli bir perspektif sunmuştur. Sunumda, özel sektörün Ar-Ge ve yenilik süreçlerine bakışı, üniversitelerle geliştirilen iş birliklerinin üretim ve teknoloji geliştirme süreçlerine sağladığı katkılar ile girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesinin önemi ele alınmıştır. Üniversitelerde üretilen bilginin ticarileşmesi, nitelikli insan kaynağının sanayi ile buluşturulması ve ortak projeler

aracılığıyla sürdürülebilir bir inovasyon kültürü oluşturulması konuları vurgulanarak, çalıştayın üniversite–sanayi etkileşimini artırmaya yönelik hedefleriyle doğrudan örtüşen bir değerlendirme ortaya konmuştur.

Kale Grubu Temsilcisi Süleyman Soysal, “Özel Sektör ve Girişimcilik” teması çerçevesinde üniversite–sanayi iş birliği modelleri, girişimcilik ekosisteminin gelişimi ve araştırma çıktılarının ticarileştirilmesine yönelik süreçler hakkında deneyimlerini paylaştı. Soysal, girişimciliğin “inanç ve hayal kurma cesareti” olduğunu belirterek üniversiteleri Kale Grubu’nun “yol arkadaşları” olarak gördüklerini vurguladı. Soysal, üniversite–sanayi iş birliğinin Kale Grubu açısından stratejik bir öncelik olduğunu belirterek birçok üniversite ile ortak projeler yürüttüklerini, öğrencilere staj ve eğitim olanakları sunduklarını söyledi. ÇOMÜ ile başlatılan yüksek lisans programına şirket çalışanlarından 141 kişinin gönüllü olarak katıldığını ifade eden Soysal, bu programın çalışanlara endüstriyel kariyerlerinde önemli katkılar sağladığını dile getirdi. Sosyal sözlerini, “Üniversitelerimizde yapılan araştırmaların ticarileşmesi çok kıymetlidir. Eğer bu çalışmalar rafta kalırsa ne insanlığa ne ülkemize ne de ailemize bir faydası olur. Ticarileşme aynı zamanda üniversitelerin fon ve proje gelirlerini artırıyor. İşte bu nedenle iş birliğini güçlendirmek hem sanayinin hem de akademinin yararınadır.” şeklinde tamamladı.

GENEL DEĞERLENDİRME VE ORTAYA ÇIKAN TEMEL EĞİLİMLER

IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı kapsamında gerçekleştirilen oturumlar, Türkiye’de araştırma yönetimi alanında son yıllarda önemli bir kurumsallaşma sürecinin yaşandığını açık biçimde ortaya koymuştur. Farklı üniversitelerden gelen araştırma dekanları, koordinatörler, üst yönetim temsilcileri, kamu kurumları ve özel sektör paydaşlarının katılımıyla gerçekleşen çalıştay, araştırma ekosisteminin çok boyutlu yapısını bütüncül bir çerçevede değerlendirme imkânı sunmuştur.

Çalıştay süresince yapılan sunumlar ve paylaşımlar, üniversitelerde araştırma yönetiminin artık yalnızca proje destek süreçleriyle sınırlı bir faaliyet alanı olmaktan çıktığını; stratejik planlama, veri yönetimi, performans izleme, ulusal ve uluslararası fonlara erişim, üniversite–sanayi iş birliği ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi gibi çok boyutlu bir yapıya dönüştüğünü göstermiştir. Bu dönüşüm sürecinde araştırma dekanlıklarının üniversitelerde merkezi bir koordinasyon birimi olarak giderek daha belirleyici bir rol üstlendiği görülmüştür.

Oturumlarda öne çıkan en önemli eğilimlerden biri, araştırma faaliyetlerinin veri temelli yönetim anlayışı ile ele alınmaya başlanmasıdır. Üniversitelerin büyük bir kısmında araştırma performansının izlenmesine yönelik dijital sistemlerin kurulması, proje ve yayın verilerinin düzenli olarak analiz edilmesi ve bu verilerin kurumsal karar alma süreçlerine entegre edilmesi yönünde önemli adımlar atıldığı gözlemlenmiştir. Bu yaklaşım, araştırma yönetiminin daha planlı, ölçülebilir ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasına katkı sağlamaktadır.

Çalıştayda dikkat çeken bir diğer önemli başlık ise ulusal ve uluslararası fon kaynaklarına erişim kapasitesinin artırılmasına yönelik kurumsal çabalar olmuştur. TÜBİTAK, TAGEM, TÜSEB, Türkiye Ulusal Ajansı ve Avrupa Birliği fonları gibi destek mekanizmalarına ilişkin gerçekleştirilen oturumlar, üniversitelerin proje üretim kapasitesini artırma konusunda ciddi bir motivasyon içinde olduğunu göstermiştir. Araştırma dekanlıklarının bu süreçte araştırmacıları doğru fon mekanizmalarına yönlendiren, proje geliştirme süreçlerini destekleyen ve kurumsal kapasiteyi güçlendiren bir yapı olarak konumlandığı görülmüştür.

Üniversite–sanayi iş birliği başlığı da çalıştayın öne çıkan temaları arasında yer almıştır. Teknoloji transfer ofisleri, teknoparklar, girişimcilik merkezleri ve kamu destek programlarının birlikte ele alındığı sunumlar, akademik bilginin ekonomik değere dönüşmesinde çok paydaşlı bir modelin önemini ortaya koymuştur. Bu çerçevede araştırma dekanlıklarının yalnızca akademik üretimi destekleyen bir birim değil, aynı zamanda üniversitelerin inovasyon ve ticarileşme süreçlerine yön veren stratejik bir yapı haline geldiği anlaşılmıştır.

Farklı üniversiteler tarafından paylaşılan uygulamalar incelendiğinde, araştırma dekanlıklarının organizasyon yapısı, görev tanımları ve işleyiş modellerinin kurumdan kuruma değişiklik gösterdiği; ancak temel hedeflerin büyük ölçüde ortaklaştığı görülmüştür. Proje geliştirme kapasitesinin artırılması, araştırmacıların desteklenmesi, uluslararasılaşma, veri yönetimi ve araştırma çıktılarının görünürlüğünün artırılması tüm üniversitelerde öncelikli alanlar olarak öne çıkmıştır.

Bu yönüyle çalıştay, Türkiye’de araştırma yönetiminin geldiği noktayı ortaya koyan önemli bir fotoğraf sunmuş; aynı zamanda üniversiteler arası deneyim paylaşımı ve ortak öğrenme sürecini güçlendiren bir platform işlevi görmüştür.

ORTAK SORUN ALANLARI

IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı kapsamında gerçekleştirilen sunumlar, panel tartışmaları ve deneyim paylaşımları, üniversitelerde araştırma yönetimi alanında önemli bir kurumsallaşma sürecinin yaşandığını ortaya koymakla birlikte, bu sürecin önünde yer alan yapısal ve işlevsel bazı ortak sorun alanlarının da bulunduğunu göstermiştir. Farklı

üniversitelerden katılımcıların aktardığı deneyimler incelendiğinde, araştırma dekanlıklarının gelişim sürecinin henüz tamamlanmadığı ve birçok kurumda benzer güçlüklerle karşılaşıldığı anlaşılmıştır.

Bu çerçevede çalıştay süresince öne çıkan ortak sorun alanları aşağıda bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

Kurumsal Yapı ve Hukuki Statüye İlişkin Belirsizlikler

Sunumlarda en sık dile getirilen konulardan biri, araştırma dekanlıklarının üniversitelerdeki konumunun henüz tam anlamıyla standart bir yapıya kavuşmamış olmasıdır. ARDEK yapılanmalarının farklı üniversitelerde farklı idari modellerle yapıldığı; bazı üniversitelerde doğrudan rektörlüğe bağlı stratejik bir birim olarak konumlandırılırken, bazı kurumlarda koordinatörlük veya destek birimi niteliğinde faaliyet gösterdiği görülmektedir. Bu durum, görev tanımları, yetki alanları ve kurumsal temsiliyet düzeylerinde farklılıklar ortaya çıkarmaktadır.

Araştırma dekanlıklarının mevzuat düzeyinde açık bir şekilde tanımlanmamış olması, bu yapıların sürdürülebilirliği ve kurumsal etkinliği açısından önemli bir sınırlılık olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle ARDEK'lerin yükseköğretim sisteminde daha görünür ve güçlü bir konuma yerleşebilmesi için hukuki altyapının güçlendirilmesine yönelik bir ihtiyaç olduğu yönünde ortak bir görüş oluşmuştur.

İnsan Kaynağı ve Kurumsal Kapasite Yetersizlikleri

Araştırma yönetiminin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için nitelikli insan kaynağına duyulan ihtiyaç, çalıştay boyunca sıkça vurgulanan bir diğer önemli başlık olmuştur. Özellikle proje geliştirme, veri analizi, uluslararası fonlara erişim, fikri mülkiyet yönetimi ve teknoloji transferi gibi alanlarda uzmanlaşmış personel sayısının sınırlı olması, birçok üniversitede araştırma destek süreçlerinin istenen düzeye ulaşmasını zorlaştırmaktadır.

Bazı üniversitelerde araştırma destek birimlerinin sınırlı sayıda personel ile çok geniş bir görev alanını yürütmeye çalıştığı; bu durumun proje geliştirme, izleme ve danışmanlık hizmetlerinin etkinliğini doğrudan etkilediği ifade edilmiştir. Bu nedenle araştırma dekanlıklarının kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi ve profesyonel destek ekipleri ile desteklenmesi önemli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.

Veri Yönetimi ve Performans İzleme Süreçlerindeki Eksiklikler

Çalıştayda paylaşılan sunumlar, birçok üniversitede araştırma performansına ilişkin verilerin farklı birimlerde dağınık şekilde tutulduğunu ve bu verilerin kurumsal karar alma süreçlerinde yeterince etkin kullanılmadığını göstermiştir. Proje sayıları, yayın performansı, atıf verileri, uluslararası iş birlikleri ve araştırma çıktılarının sistematik biçimde izlenmesine yönelik bütünleşik veri yönetim sistemlerinin henüz tüm üniversitelerde yaygınlaşmadığı anlaşılmıştır.

Veri yönetimi altyapısındaki bu eksiklikler, stratejik planlama süreçlerinin sağlıklı yürütülmesini, performans analizlerinin yapılmasını ve araştırma politikalarının veriye dayalı şekilde şekillendirilmesini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle araştırma yönetiminin dijital dönüşüm ile desteklenmesi ve kurumsal veri altyapılarının güçlendirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak değerlendirilmiştir.

Proje Kültürünün Kurumsal Düzeyde Yaygınlaştırılması Gerekliliği

Sunumlarda dikkat çeken bir diğer ortak nokta, araştırma faaliyetlerinin bazı üniversitelerde hâlâ bireysel çabalar üzerinden yürütülüyor olmasıdır. Proje üretme kültürünün tüm akademik birimlere eşit düzeyde yayılmadığı, özellikle genç akademisyenlerin proje geliştirme süreçlerine yeterince dahil olamadığı ifade edilmiştir.

Bu durum, proje sayılarının ve fon kullanım kapasitesinin sınırlı kalmasına yol açabilmektedir. Araştırma dekanlıklarının bu noktada eğitim, mentorluk ve yönlendirme mekanizmaları ile proje kültürünü kurumsal düzeyde yaygınlaştırma rolünün büyük önem taşıdığı görülmüştür.

Ulusal ve Uluslararası Fonlara Erişim Süreçlerinde Yaşanan Güçlükler

Çalıştayda gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası fon oturumları, üniversitelerin proje destek mekanizmalarına erişim konusunda önemli bir motivasyona sahip olduğunu ortaya koymakla birlikte, başvuru süreçlerinin karmaşıklığı, proje yazım deneyimi eksikliği ve uluslararası iş birliği ağlarına erişimde yaşanan sınırlılıkların önemli engeller arasında yer aldığını göstermiştir.

Özellikle Avrupa Birliği projeleri gibi çok paydaşlı ve rekabet düzeyi yüksek programlara katılım konusunda kurumsal kapasite farklılıklarının belirleyici olduğu görülmüştür. Bu nedenle araştırma dekanlıklarının, araştırmacıları doğru fon mekanizmalarına yönlendiren ve proje geliştirme süreçlerinde aktif destek sunan bir yapı olarak daha etkin hale getirilmesi gerektiği yönünde ortak bir değerlendirme yapılmıştır.

Üniversite–Sanayi İş Birliğinin Kurumsal Düzeyde Sürdürülebilir Hale Getirilmesi

Üniversite–sanayi iş birliğinin önemi tüm sunumlarda güçlü bir şekilde vurgulanmış olmakla birlikte, bu iş birliklerinin bazı üniversitelerde henüz istenen düzeyde kurumsallaşmadığı görülmüştür. Akademik bilginin ticarileştirilmesi, sanayi ile ortak proje geliştirme ve teknoloji transfer süreçlerinin daha sistematik hale getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bu bağlamda, teknoparklar, teknoloji transfer ofisleri ve araştırma dekanlıkları arasında daha güçlü bir koordinasyon sağlanmasının, üniversitelerde geliştirilen bilgi ve teknolojilerin ekonomik değere dönüşmesini hızlandıracağı değerlendirilmiştir.

İYİ UYGULAMA ÖRNEKLERİ

IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı kapsamında gerçekleştirilen sunumlar, Türkiye’deki üniversitelerde araştırma yönetimi alanında geliştirilen yenilikçi uygulamaların giderek çeşitlendiğini ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine yönelik önemli adımlar atıldığını ortaya koymuştur. Farklı üniversiteler tarafından paylaşılan deneyimler incelendiğinde, araştırma dekanlıklarının yalnızca proje destek süreçlerini yöneten bir yapı olmaktan çıkarak; veri yönetimi, mentorluk, performans izleme, uluslararasılaşma ve üniversite–sanayi iş birliği gibi alanlarda bütüncül bir rol üstlenmeye başladığı görülmektedir.

Çalıştayda öne çıkan iyi uygulama örneklerinden biri, araştırma süreçlerinin dijital altyapılarla desteklenmesine yönelik kurumsal sistemlerin geliştirilmesidir. Bazı üniversitelerde proje, yayın, iş birliği ve akademik performans verilerinin merkezi bir sistem üzerinden izlenmesine imkân sağlayan dijital platformların kurulduğu; bu sayede araştırma çıktılarının düzenli olarak analiz edilerek stratejik karar alma süreçlerine entegre edildiği görülmüştür. Veri temelli yönetim anlayışı, araştırma performansının ölçülebilir hale gelmesini ve kurumsal hedeflerin daha gerçekçi şekilde belirlenmesini sağlayan önemli bir uygulama olarak dikkat çekmiştir.

Bir diğer önemli iyi uygulama alanı, araştırmacı destek mekanizmalarının sistematik hale getirilmesidir. Proje yazma eğitimleri, mentorluk programları, ön değerlendirme süreçleri ve birebir danışmanlık hizmetleri gibi uygulamaların birçok üniversitede yaygınlaştığı görülmüştür. Özellikle genç araştırmacıların proje kültürüne dahil edilmesine yönelik eğitim programları ve rehberlik faaliyetleri, araştırma kapasitesinin sürdürülebilir biçimde artırılmasına katkı sağlayan etkili modeller olarak öne çıkmıştır.

Ulusal ve uluslararası fonlara erişimi artırmaya yönelik kurumsal yönlendirme mekanizmaları da çalıştayda paylaşılan dikkat çekici uygulamalar arasında yer almıştır. Bazı üniversitelerde

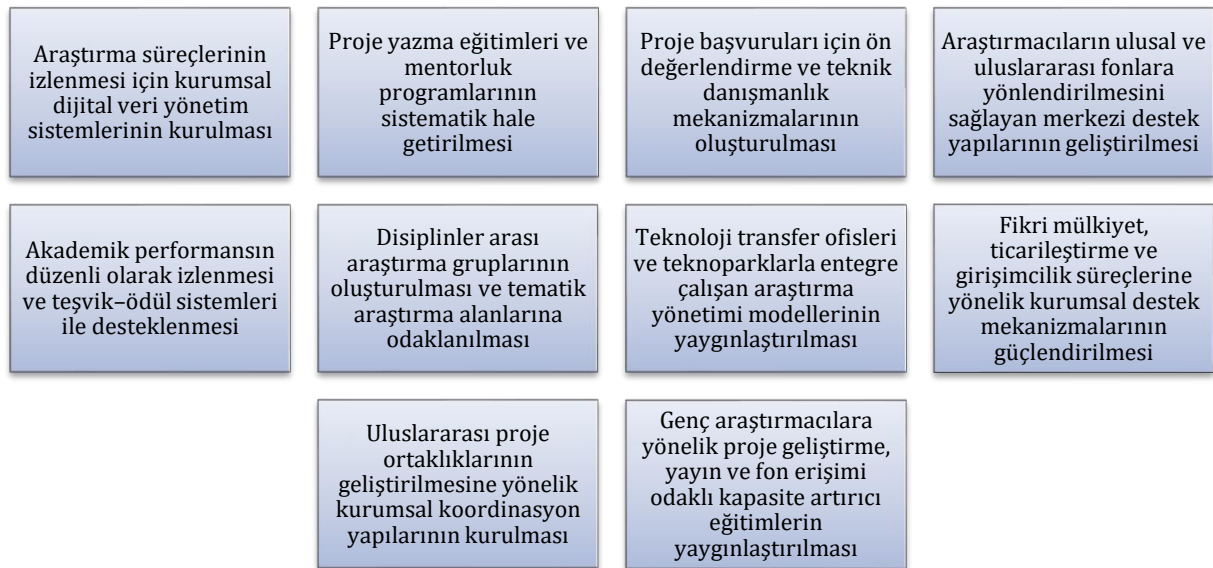
araştırma dekanlıklarının, akademisyenleri uygun fon programlarına yönlendiren, başvuru süreçlerini takip eden ve proje hazırlık aşamasında teknik destek sunan bir koordinasyon merkezi gibi çalıştığı görülmüştür. Bu yaklaşımın, proje başvuru sayılarında ve destek alma oranlarında önemli artışlar sağladığı ifade edilmiştir.

Üniversite–sanayi iş birliğini güçlendirmeye yönelik modeller de iyi uygulama örnekleri arasında önemli bir yer tutmuştur. Teknoloji transfer ofisleri, teknoparklar, girişimcilik merkezleri ve araştırma dekanlıklarının birlikte çalıştığı bütünleşik yapıların, akademik bilginin uygulamaya aktarılması ve ticarileştirilmesi sürecini hızlandırdığı görülmüştür. Sanayi ile ortak proje geliştirme, fikri mülkiyet süreçlerinin yönetimi ve girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi gibi uygulamalar, araştırma çıktılarının ekonomik ve toplumsal faydaya dönüşmesine katkı sağlayan başarılı modeller olarak değerlendirilmiştir.

Bunun yanı sıra bazı üniversitelerde performans odaklı yönetim anlayışının araştırma süreçlerine entegre edildiği; akademik atama ve yükseltme kriterleri ile araştırma çıktıları arasında güçlü bir ilişki kurulduğu görülmüştür. Araştırma performansının düzenli olarak izlenmesi ve ödül–teşvik mekanizmaları ile desteklenmesi, akademisyenlerin proje ve yayın üretimine yönelmesini teşvik eden etkili bir uygulama olarak dikkat çekmiştir.

Disiplinler arası araştırma gruplarının oluşturulması, ihtisaslaşma alanlarına odaklanılması ve bölgesel kalkınma ile ilişkili Ar-Ge çalışmalarının desteklenmesi de çalıştayda paylaşılan diğer iyi uygulamalar arasında yer almıştır. Bu yaklaşımın, üniversitelerin belirli alanlarda derinleşmesini ve ulusal ölçekte rekabet gücünü artırmasını sağladığı ifade edilmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, çalıştayda paylaşılan iyi uygulama örnekleri; araştırma dekanlıklarının üniversitelerde stratejik bir koordinasyon merkezi haline geldiğini, veri temelli yönetim anlayışının giderek yaygınlaştığını ve araştırma faaliyetlerinin kurumsal düzeyde daha planlı bir şekilde yürütülmeye başladığını göstermektedir. Bu uygulamaların üniversiteler arasında paylaşılması, kurumsal öğrenme süreçlerini güçlendirmekte ve araştırma yönetiminin ulusal ölçekte gelişimine önemli katkı sağlamaktadır.

POLİTİKA VE YAPISAL ÖNERİLER

IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı kapsamında gerçekleştirilen sunumlar, panel tartışmaları ve deneyim paylaşımları, Türkiye’de araştırma yönetimi alanında önemli bir dönüşüm sürecinin yaşandığını göstermiştir. Bununla birlikte, bu dönüşümün sürdürülebilir hale

gelebilmesi ve araştırma dekanlıklarının yükseköğretim sisteminde daha güçlü bir konuma yerleşebilmesi için bazı yapısal adımların atılması gerektiği yönünde ortak bir görüş oluşmuştur. Çalıştayda dile getirilen ihtiyaçlar ve paylaşılan deneyimler doğrultusunda aşağıdaki politika ve yapısal öneriler öne çıkmaktadır.

Araştırma Dekanlıklarının Kurumsal Statüsünün Güçlendirilmesi

Araştırma dekanlıklarının farklı üniversitelerde farklı idari yapılar altında faaliyet göstermesi, görev tanımları ve yetki alanları açısından önemli farklılıklara yol açmaktadır. Bu durum, kurumsal sürdürülebilirlik ve etki düzeyi açısından sınırlayıcı olabilmektedir. Bu nedenle araştırma dekanlıklarının yükseköğretim sistemi içinde daha belirgin bir konuma yerleşebilmesi için mevzuat düzeyinde tanımlanması, görev ve sorumluluk alanlarının çerçevesinin netleştirilmesi ve kurumsal temsiliyetinin güçlendirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak değerlendirilmektedir.

Ulusal Düzeyde ARDEK Ağı Oluşturulması

Çalıştay süresince farklı üniversitelerin deneyim paylaşımının önemli kazanımlar sağladığı görülmüştür. Bu etkileşimin sürekliliğini sağlamak amacıyla araştırma dekanlıkları arasında bilgi paylaşımını, ortak proje geliştirmeyi ve kurumsal öğrenmeyi destekleyen ulusal ölçekte bir iletişim ve iş birliği ağının oluşturulması önerilmektedir. Böyle bir yapı, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasına ve üniversiteler arası koordinasyonun güçlenmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Araştırma Yönetiminde Veri Temelli Yaklaşımın Yaygınlaştırılması

Araştırma performansının izlenmesi, analiz edilmesi ve stratejik planlama süreçlerinde etkin şekilde kullanılabilmesi için kurumsal veri altyapılarının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, üniversitelerde araştırma verilerinin merkezi sistemlerde toplanması, analiz edilmesi ve karar alma süreçlerine entegre edilmesine yönelik standart yaklaşımların geliştirilmesi önerilmektedir. Veri temelli yönetim anlayışı, araştırma faaliyetlerinin daha planlı, ölçülebilir ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasına katkı sağlayacaktır.

Araştırmacı Destek Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

Proje üretme kapasitesinin artırılması için araştırmacılara yönelik eğitim, mentorluk ve danışmanlık mekanizmalarının daha yaygın ve sistematik hale getirilmesi gerektiği görülmektedir. Özellikle genç akademisyenlerin ulusal ve uluslararası fonlara erişimini kolaylaştıracak destek programlarının artırılması, proje kültürünün kurumsal düzeyde yaygınlaştırılmasına katkı sağlayacaktır.

Üniversite–Sanayi İş Birliği Mekanizmalarının Kurumsallaştırılması

Üniversitelerde üretilen bilginin ekonomik değere dönüşebilmesi için teknoloji transfer ofisleri, teknoparklar ve araştırma dekanlıkları arasında güçlü bir koordinasyon yapısının oluşturulması büyük önem taşımaktadır. Sanayi ile ortak proje geliştirme, ticarileştirme süreçlerinin desteklenmesi ve girişimcilik faaliyetlerinin teşvik edilmesi, üniversitelerin toplumsal katkı misyonunu güçlendiren temel unsurlar arasında yer almaktadır.

Uluslararası Proje Kapasitesinin Artırılması

Avrupa Birliği fonları, Erasmus+ programları ve uluslararası araştırma ağlarına katılım, üniversitelerin araştırma görünürlüğünü ve rekabet gücünü artıran önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Bu nedenle araştırma dekanlıklarının uluslararası fonlara erişim süreçlerinde daha etkin rol üstlenmesi, proje ortaklıklarının geliştirilmesi ve araştırmacıların uluslararası ağlara dahil edilmesini destekleyecek mekanizmaların güçlendirilmesi önerilmektedir.

SONUÇ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ev sahipliğinde 19–20 Kasım 2025 tarihlerinde gerçekleştirilen IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı, Türkiye’de araştırma yönetimi alanında kurumsal kapasitenin gelişimine katkı sağlayan önemli bir buluşma olmuştur. Türkiye’nin farklı bölgelerinden 50’nin üzerinde üniversiteden 150’nin üzerinde üst düzey temsilcinin katılımıyla gerçekleşen çalıştay, araştırma dekanlıklarının rolü, fon mekanizmaları, ulusal ve uluslararası proje süreçleri, veri yönetimi, üniversite–sanayi iş birlikleri ve araştırma ekosisteminin geleceği gibi çok boyutlu başlıklarda kapsamlı bir bilgi ve deneyim paylaşımı ortamı sunmuştur.

Çalıştay süresince gerçekleştirilen oturumlar, araştırma yönetiminin yalnızca proje sayısını artırmaya yönelik bir süreç olmadığı; aynı zamanda stratejik planlama, kurumsal koordinasyon, veri temelli yönetim, uluslararasılaşma ve toplumsal katkı boyutlarını kapsayan bütüncül bir yaklaşım gerektirdiğini ortaya koymuştur. Üniversitelerin farklı kurumsal yapılar altında geliştirdikleri uygulamalar, araştırma dekanlıklarının yükseköğretim sisteminde giderek daha belirleyici bir rol üstlendiğini göstermiştir.

Paylaşılan deneyimler, araştırma destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, disiplinler arası çalışmaların teşvik edilmesi, uluslararası iş birliklerinin artırılması ve üniversite–sanayi etkileşiminin kurumsal düzeyde yapılandırılması konularının öncelikli alanlar arasında yer aldığını ortaya koymuştur. Aynı zamanda, araştırma süreçlerinin etkin yönetimi için veri odaklı karar alma yaklaşımlarının yaygınlaştırılması ve araştırmacıların proje geliştirme kapasitelerinin sistematik şekilde desteklenmesi gerektiği yönünde ortak bir farkındalık oluşmuştur.

IV. Araştırma Dekanlıkları Çalıştayı, yalnızca mevcut uygulamaların paylaşıldığı bir platform olmanın ötesinde, üniversiteler arasında güçlü bir iletişim zemini oluşturarak ortak aklın gelişmesine katkı sağlamıştır. Bu buluşma, araştırma dekanlıklarının yükseköğretim sistemi içindeki konumunu güçlendiren, iyi uygulamaların yaygınlaşmasını teşvik eden ve geleceğe yönelik stratejik iş birliklerinin temellerini atan önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Bu doğrultuda çalıştayın, araştırma dekanlıkları arasında sürdürülebilir bir iletişim ve iş birliği kültürünün oluşmasına katkı sağlayarak, Türkiye’nin araştırma ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesine uzun vadede önemli katkılar sunacağı öngörülmektedir. Çalıştay sonunda alınan ortak karar doğrultusunda, bir sonraki buluşmanın Selçuk Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilecek olması, bu kurumsal iş birliği sürecinin sürekliliğini güçlendiren önemli bir gelişme olarak değerlendirilmiştir.